

A Fővárosi Ítéletábra dr. Kozma Tamás ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - ... kamarai jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. szeptember 24. napján kelt 68.P.20.457/2017/35-I. számú ítélete ellen az alperes részéről 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 74.400 (Hetvennégyezer-négyszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2012. december 3-tól 2013. november 19-ig töltötte az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben a jogerős szabadságvesztés büntetését. A büntetés-végrehajtás során 2013. január 28-án a zárkájában leesett egy székről, a bal mellkasát és a bal oldali hasfalát megütötte. Az ambulancián történt előzetes vizsgálatok után, 2013. január 30-án 00:02 órakor vették fel a ... Kórház-Rendelőintézet és Baleseti Központ Mellkas-has-arc és érsérültek Osztályára, ahol sürgős műtétet végeztek. Ennek során a bal vese körüli gyermekfejnyi vérömlenyt, valamint bal oldalon a hashártya mögött szintén jelentős vérömlenyt találtak. A műtét alatti urológiai vizsgálat során a bal oldali veseállomány sérülését kizárták. A műtét utáni időszak panaszmentesen telt, szövődmény nem alakult ki. A hasi drén eltávolítása után, 2013. február 1-jén bocsátották el a kórházból, és a ... Kórházába szállították. A megfigyelési időszak alatt szövődményt nem észleltek, a műtéti sebe szépen gyógyult. 2013. február 11-én távolították el a varratokat, majd ezt követően visszaszállították az alpereshez. A zárójelentés szerint javasolt „hat hét non. pot”. A visszaszállításakor a büntetés-végrehajtási intézet területén belül az A objektumból a B objektumba való áthaladáskor a saját személyi tárgyait, holmiját tartalmazó kb. 40-45 kilogramm súlyú zsákot magának kellett vinnie kb. 800 méter hosszán. Ennek során egy hirtelen fellépő, rövid ideig tartó forróságot érzett. Ezt követően a korábbi zárkájába került vissza, a kímélő életmód és a pihenés biztosítva volt számára, mentesítve volt a takarítás alól és a zárkatársai is a segítségére voltak. Mintegy két hónap elteltével munkára jelentkezett és a faipari vállalat börtönön belüli részlegében végzett könnyű fizikai munkát a szabadulásáig. 2013. november 19-én szabadult.

A felperes 2014. januárjában felkereste a ... Kórházban korábban őt operáló orvost, aki megállapította, hogy nála hasfali sérvsedés alakult ki, és emiatt ismételt műtét vált szükségessé, a hasfali helyreállító műtétet 2014. március 2-án végezték el. Ezen második műtétet követő időszak is eseménytelenül telt, szövödmény nem alakult ki. 2014. március 6-án a felperest panaszmentesen otthonába bocsátották. A műtétről készített orvosi feljegyzés szerint a talált műtéti szituáció a korábbi műtétet követő túl korai és túlzott fizikai terhelés következményeinek megfeleltethető.

A felperes 2014. július 17-én előterjesztett kérelmére ... közjegyző ... számon igazságügyi orvosszakértői bizonyítást rendelt el. ... igazságügyi orvosszakértő a véleményében megállapította, hogy a felperesnél kialakult sérvsedés egyértelműen okozati összefüggésbe hozható az első műtétet követő túl korai és túlzott fizikai terheléssel. A második műtét szükségessége egyértelműen összefüggésbe hozható azzal, hogy a felperesnek kb. 40 kilogrammos terhet kellett cipelni a varratszedés napján.

A felperes 2015. június 12-i kelt levelében bejelentette a kártérítési igényét az alperesnek, nem vagyoni kártérítésként 1.000.000 forint, míg vagyoni kártérítésként 173.500 forint és ezen összegek kamatai megfizetését kérte. Az alperes a 2015. július 16-án kelt írásbeli nyilatkozatában elutasította a felperes kárigényét. Az elutasító álláspontját a felperes 2015. október 9-ei keltezésű ismételt felszólítása után is fenntartotta.

A felperes keresetében vagyoni és nem vagyoni kártérítés címén 1.173.500 forint, és ennek 2013. január 28-ától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A perben lefolytatott szakértői bizonyítást követően a keresetét módosította, vagyoni kárát 130.000 forintban jelölte meg. Keresetét arra alapította, hogy a szabadságvesztés büntetésének alperesnél történt végrehajtása során az alperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható volt, mert a ... kórház írásbeli utasítása ellenére a 2013. február 11-i visszafogadás során a büntetés-végrehajtási intézet két épülete közötti mintegy 800 méteres szakaszon a 40-45 kilogrammos málna cipelése alól nem mentesítette. A túl korai és túlzott fizikai terheléssel okozati összefüggésben sérvsedése alakult ki, amit az orvosszakértői vélemény is alátámaszt. Kiemelte, hogy a fizikai tehermentesítés szükségessége a zárójelentésben egyértelműen rögzítésre került, ezt a jelzését azonban az alperes figyelmen kívül hagyta.

Az alperes a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. A kereset jogalapját és annak összecszerúságát is vitatta. Pergátló kifogással élt arra hivatkozással, hogy a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (Bv. tvr.) szerinti közvetlenül a büntetés-végrehajtási intézethez történő kárigény-bejelentéssel a felperes nem élt, annak ellenére, hogy a büntetés-végrehajtási jogviszony fennállása idején okozott kárból eredő igények bírósági úton történő érvényesítését meg kell előznie e jogszabály szerinti kártérítési eljárásnak. Érdemi állítása szerint a felperes terhére kell értékelni azt a körülményt, hogy a fogvatartása alatt nem kereste fel a büntetés-végrehajtási intézet egészségügyi szolgálatát a keresetben érvényesített problémájával. Vitatta, hogy a felperesnek a málhazsákját magának kellett cipelnie. Rámutatott: a szakértői vélemény is csak valószínűsíti, hogy az ún. heg sérv a korai fizikai terhelés következtében alakult ki, azonban a korai terhelés csupán az egyik lehetséges, de nem kizárólagos oka a sérvsedésnek, és amennyiben történt is terhelés, annak konkrét formája és kiváltó oka, illetőleg időpontja nem igazolt. Az a feltevés, miszerint a sérvsedés 2013. március 11-én a málhazsák cipelésével kezdett kialakulni, kizárólag a felperes állításán alapul. Kiemelte, hogy miután a felperes sem a 2013. február 11-i egészségügyi befogadásakor, sem azt követően nem jelzett panaszt, az alperesnek intézkedési kötelezettsége sem volt. Mentésítette a felperest a munkavégzés alól a javasolt hat hetes időtartamra, ezt meghaladóan azonban nem volt olyan

jogszabályi kötelezettsége, amely alapján a felperest további megfigyelés, folyamatos őrzés vagy kórházi jellegű fekvőbeteg-kezelés alá kellett volna vonnia.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek vagyoni kártérítés címén 130.000 forintot és ebből különböző részösszegek után különböző időpontoktól járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, valamint nem vagyoni kártérítés címén 800.000 forintot és ezen összeg után 2013. február 11-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és az alperest a felperes részére 103.075 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Rendelkezése szerint a felperes 14.610 forint eljárási illeték viselésére köteles, a fennmaradó 55.800 forint eljárási illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság az alperes pergátló kifogását megalapozatlannak találta. Rámutatott, hogy a kereseti követelés alapját képező egészségkárosodás (sérvesedés kialakulása) időpontjában hatályos jogszabályi rendelkezés [a fogvatartottakkal kapcsolatos kártérítési eljárás szabályairól szóló 13/1996. (XII.23.) IM rendelet 1. § (2) bekezdése] szerint, ha a fogvatartott a büntetés-végrehajtási szerv e rendeletben meghatározott határozatának a meghozatala előtt szabadul, a kártérítési eljárást meg kell szüntetni. A fogvatartott a kártérítési igényét ilyen esetben az elévülési határidőn belül közvetlenül a bíróság előtt érvényesítheti. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) 339. § (1) bekezdésében írt, a kártérítési felelősség valamennyi törvényi tényállási elemét.

Az elsőfokú bíróság kiemelte: a perben az nem volt vitás, hogy a 2013. január 30-ai műtétet követő megfigyelési időszak után a felperest 2013. február 11-én visszaszállították az alperes ... objektumába a bv-kórház 2013. február 6-ai keltezéssel ellátott zárójelentésével együtt. Az alperes azt sem vitatta, hogy ekkor a felperes után küldték a málháját, amit a felperesnek vinnie kellett magával vissza a büntetés-végrehajtási intézetbe. Az alperes nem állította és nem hivatkozott továbbá arra sem, hogy a visszaszállítás során ezt kb. 40-45 kilogramm súlyú málhát a felperes helyett bárki más vitte volna. Az elsőfokú bíróság ... tanú vallomására is figyelemmel bizonyítottanak találta azt a felperesi állítást, hogy az alperesi büntetés-végrehajtási intézet területén belül az A objektumból a B épületbe történő áthaladás során a saját kb. 40-45 kilogrammos málháját a felperesnek saját magának kellett vinnie, ugyanis sem életkorából, sem pedig mozgásszervi állapotából eredően nem szorult más segítségére. Az elsőfokú bíróság további megállapítása szerint az alperes előtt is ismert zárójelentésben előírt 6 hét betegállomány, kímélet semmiféleképpen sem feleltethető meg a jelentős fizikai erőfeszítésnek, egy kb. 40-45 kilós zsák cipelésének.

Az elsőfokú bíróság a perbeli igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján tényként állapította meg, hogy a 2013. január 30-ai (első) műtét után a felperesnél hegsér alakult ki, ami indokolta és szükségessé tette a 2014. március 3-ai (második) műtét elvégzését. A hegsér kialakulását több tényező okozhatta, így a beteg alkata, a túl korai terhelés vagy nem szakszerű sebészi ellátás. A rendelkezésre álló orvosi dokumentumok, a felperes fizikai állapota, valamint a felperes személyes nyilatkozata alapján, valamint a perbeli igazságügyi orvosszakértői vélemény szakmai megállapításaira is figyelemmel az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes hasfali sérvesedése nagy valószínűséggel a műtétet követő hat héten belül alakult ki, a 2013. február 11-i korai fizikai terhelés hatására, a felperes ugyanis az alpereshez történt visszafogadásakor túl korai és túlzott fizikai terhelésnek volt kitéve, amikor a kb. 40-45 kilogrammos málháját magának kellett cipelnie. Az alperes semmilyen más okot nem bizonyított, nem bizonyította, hogy a felperes saját magának okozott a hat hetes kímélő időszakban olyan fizikai megterhelést, ami előidézte a hegsér kialakulását. Álláspontja szerint a felperes közrehatásáról nincs szó, ugyanis a hasfali sérvesedése kialakulását sem elhárítani, sem pedig csökkenteni nem tudta, a felperesnek nem volt

választása, a málna cipelésére vonatkozó utasítást nem tagadhatta meg. Nem érinti az alperes felelősségét, és nem teszi a felperes magatartását felróhatóvá az a körülmény sem, hogy a 2013. január 30-ai műtétet követően a felperes semmilyen egészségügyi problémát nem jelzett az őt fogvatartó intézet egészségügyi személyzetének. Hasfali sérvesedés esetén ugyanis a hasfal részleges szétválása történik, ami a bőrön nem látszik, intenzív fájdalommal vagy egyéb szemmel látható tünettel nem jár, a fellépő kisebb, szubjektív fájdalmak pedig azonnali orvosi segítséget nem igényelnek.

Megállapítása szerint a felperes kizárólag az orvosszakmailag indokolt időszakra, és egy ilyen műtéttel szükségszerűen együtt járó körben érvényesített vagyoni kártérítés iránti igényt, olyan nagyságrendben határozva meg az egyes kárigények összecsúsztatását, amely nem irreális, hanem életszerű, figyelemmel a károkozás idején volt ár- és értékviszonyokra is. Az elsőfokú bíróság ezért a módosított keresetnek megfelelően marasztalta az alperest az egyes vagyoni kárigényekben. Élelemfeljavítás jogcímén 15.000 forint, és ennek 2014. március 21-től, gyógyszer-többletköltség címén 20.000 forint, és ennek 2014. március 17-től, gondozás címén 30.000 forint, és ennek 2014. április 5-től, háztartási kisegítő jogcímén 20.000 forint, és ennek 2014. április 5-től, ház körüli kisegítő jogcímén 30.000 forint, és ennek 2014. április 5-től, valamint közlekedési többletköltség címén 15.000 forint, és ennek 2014. március 27-től járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest.

Az alperesnek felróható egészségkárosodás következtében a felperesnek a testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogai sérültek, ezért a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja és a 355. § (1) és (4) bekezdése szerint olyan mértékű pénzügyi kártérítésre tarthat igényt, amely alkalmas az őt ért hátrányok kompenzálására.

A nem vagyoni kártérítés összecsúsztatásának megítélése során az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a káresemény bekövetkeztekor 30 éves felperesen az alperes mulasztása miatt kellett újabb műtétet végezni, amelyet követően a felperes 5 napot töltött kórházban, 10 napig tromboziszgátló injekciókat kellett kapnia. Figyelemmel volt arra, hogy a műtét következtében a hasfalán egy 30 centiméteres hosszanti széles heg alakult ki, ami maradandó és látható elváltozása a testének. A műtét utáni egy-két hónapig kímélő életmódot kellett folytatnia, kezdetben feküdnie kellett, majd a varratok kiszedése után fokozatosan vált mobilizálhatóvá, azonban a mozgásban, tisztálkodásban, öltözködésben rövid ideig segítségre szorult, és csak hat hét kímélő életmód után folytathatta a korábbi életvitelét. Tekintetbe vette ugyanakkor azt is, hogy a felperes magánéletében, családi életében változás nem következett be, párkapcsolata megmaradt és segítségére is volt, a helyreállító műtét után felgyógyult, maradványállapota nincs, nála szövődmény nem alakult ki. Megítélése szerint az igazságügyi orvosszakértői véleménnyel igazolt, a sérvesedéssel okozati összefüggésben kialakult 5%-os mértékű baleseti munkaképesség-csökkenés sem eredményezett a felperesnél olyan változást a munkavégzésében vagy az életvitelében, ami számottevő lenne. Az alperesnek felróható egészségkárosodás a felperesnek a károkozás előtti életminőségére csak a mindennapi élettevékenységek szűk körében és csak átmeneti, rövid ideig hatott hátrányosan, nem állapítható meg, hogy életminősége számottevően, végérvényesen és hosszú távon kihatóan megromlott. A hátrányt jelentő körülményeket összességükben értékelve és a károkori ár- és értékviszonyok figyelembevételével az elsőfokú bíróság az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét ezért 800.000 forintban állapította meg, amely után az alperes az egészségkárosodás bekövetkezte napjától tartozik késedelmi kamatot fizetni a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen a per megszüntetését, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Állítása szerint a felperes a per

megindítását megelőzően elmulasztotta kárigényét közvetlenül érvényesíteni az alperesnél, holott a Bv. tvr. 35. § alapján kötelező perelőzmény lett volna. Megítélése szerint a felperes jogi képviselője útján 2015. június 12-i keltezéssel benyújtott beadvány nem feleltethető meg a Bv. tvr. 35. §-ában előírt kárigény bejelentésének, ugyanis a felperest 2013. november 19-én szabadlábra helyezték, ezért ez az irat nem a fogvatartása ideje alatt és nem a Bv. tvr. 35. §-a alapján került benyújtására. Álláspontja szerint figyelembe kell venni azt is, hogy a perbeli kár államigazgatási jellegű, és azt is, hogy a felperes szállítását a perbeli napon nem az alperes hajtotta végre, hanem a ... Kórháza.

Érdemben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával elsődlegesen a kereset teljes elutasítását kérte, ugyanis álláspontja szerint a felperes egészségkárosodása nem az alperesnek felróható okból történt, az alperes nem sértette meg a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. Állítása szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperes közrehatását, amely abban nyilvánult meg, hogy a visszaszállításakor nem jelezte az alperes részére, hogy egészségügyi okból mentesítve lenne a terhelés alól. Nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság a felperes panaszmentességét sem, amelyet egyrészt a műtétet követően előterjesztett kondicionáló terem használata iránti kérelme, másrészt az egészségügyi panaszainak, kérelmeinek hiánya igazol. Kiemelte, hogy a korai terhelés a hegység kialakulásának egyik lehetséges, de nem kizárólagos oka. Amennyiben történt is terhelés, annak konkrét formája és kiváltó oka, illetőleg időpontja nem igazolt. A felperes állításán alapul az a feltevés, miszerint a sérvesedés 2013. február 11-én, a málházak cipelésével kezdett kialakulni. Az alperes megítélése szerint nem egyértelmű, hogy a felperes sérvesedése a műtétet követő fizikai terhelés miatt alakult ki, ahogy az sem, hogy a terhelés és/vagy a sérvesedés az alperesnek felróható okból következett be. Utalt arra is, hogy az előírásnak megfelelően mentesítette a felperest a munkavégzés alól a központi kórház által javasolt 6 hetes időtartamra. Másodlagos érdemi fellebbezési kérelme a nem vagyoni kártérítés 100 forintra, a vagyoni kártérítés 8.000 forintra történő leszállítására irányult. Vitatta, hogy az 5%-os baleseti munkaképesség-csökkenés, a műtétet követő egy hónapos felépülési időszak érdemben rontotta volna az alperes életminőségét, családi kapcsolatai romlását, fokozott stresszt, a sportolás hiányát idézte volna elő, illetőleg vitatta mindezek felróható alperesi magatartással való összefüggését. Állítása szerint a felperes vagyoni kárigénye nem bizonyított, a gondozók igénybevételét megkérdőjelezi a kereseti előadás, amely szerint élettársa ápolta, valamint a párja szállította személygépkocsival, így a gondozók igénybevétele, illetőleg az összecszerúsége sem igazolt. Eltúlzottnak tartotta az élelemfeljavítás, a közlekedési és gyógyszer többletköltség iránti igényt is. Utalt arra is, hogy a sérvműtét alapvetően nem befolyásolja a táplálkozási szokásokat, diétát, ételmezés-feljavítását nem igénylő beavatkozás, míg a kontrollvizsgálatokra előterjesztett közlekedési többletköltség a két kontroll és a megtett út figyelembevételével is legfeljebb 5.000 forint költséget okozhatott. A gyógyszer többletköltség tekintetében legfeljebb 3.000 forint vagyoni kártérítést tartott megalapozottnak.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. A ... Ítéletábra egy eseti döntésében foglaltakra tekintettel utalt arra, hogy az elítelt a szabadulását követően a szabadságvesztés végrehajtása során az őt ért károkat közvetlenül a bíróság előtt érvényesítheti, ugyanis a kárigény bv. szerv előtti előterjesztésének kötelezettsége csak a fogvatartottakra vonatkozik. Az a tény, hogy az elítelt a fogvatartásának ideje alatt kártérítési igénnyel nem fordult a bv. szervhez, nem jelenti a kár elhárítására alkalmas jogorvoslati lehetőség jogvesztő elmulasztását. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a felperesnek kellett a málházát cipelnie. Kiemelte: az alperes fellebbezésében sem tett érdemi előadást arra, hogy miért nem vizsgálta meg a felperes orvosi iratait a visszaszállítást követően, ugyanis amennyiben észleli, hogy a fogvatartott alkalmatlan a málház cipelésére, úgy utasíthatta volna a biztonsági állomány tagját arra, hogy melyik fogvatartott vigye a felperes málházát. Rámutatott továbbá arra, hogy a szakértői vélemény alapján tényként állapítható meg: a sérvesedés

a posztoperatív szakban következett be a málhá cipelése következtében, a sérvesedés egyértelműen okozati összefüggésbe hozható a műtétet követő túl korai túlzott fizikai terheléssel. Állítása szerint nem róható a felperes terhére az, hogy nem jelezte az egészségügyi problémáját az egészségügyi személyzetnek, a felperes következetes elmondása szerint ugyanis az őt kísérő örnek szóban jelezte azt, hogy nem fogja bírni a málhát, másodsorban a károsodást nem tudta elhárítani, mivel az őt utasítása alapján kellett cipelnie a málhát, nem tagadhatta meg annak cipelését. Nem eltúlzott a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összege sem, ugyanis a sérvesedéssel okozati összefüggésben a felperesnél 5%-os mértékű baleseti munkaképesség-csökkenés állapítható meg, az alperes állításával szemben nem köztudomású tény, hogy a sérvműtét rutin beavatkozásnak számít és az nem idéz elő tartós fekvőbeteg állapotot. A vagyoni károk felmerülésének indokoltsága jogalapját és összecszerúságát a felperes a szakértői véleménnyel bizonyította. Utalt arra is, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint az ápolási, gondozási többletköltségre a károsult akkor is igényt tarthat, amennyiben a gondozást hozzátartozója végezte el. A közlekedési többletköltség kapcsán utalt arra, hogy arra nem csupán a benzinköltség ellentételezéseként tartott igényt, hanem a hozzátartozója által nyújtott szolgáltatás ellenértékéért.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett a megítéltet meghaladó keresetet elutasító rendelkezése, amelyet a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata nem érintett [a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság hiánytalanul felderítette a tényállást, a Fővárosi Ítéltábla az arra alapított és a helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával meghozott érdemi döntésével egyetértett, ezért kizárólag a fellebbezésben foglaltakra tekintettel emeli ki a következőket.

A régi Pp. 253. § (1) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltáblának először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy van-e ok az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésére, tekintve, hogy az alperes elődleges fellebbezési kérelme hatályon kívül helyezésre irányult.

A kéresemény idején hatályos, a fogvatartottakkal kapcsolatos kártérítési eljárás szabályairól szóló 13/1996. (XII. 23.) IM rendelet 1. § (2) bekezdése értelmében, ha a fogvatartott a bv. szerv e rendeletben meghatározott határozatának meghozatala előtt szabadul, a kártérítési eljárást meg kell szüntetni, igényét ilyen esetben az elévülési időn belül közvetlenül a bíróság előtt érvényesítheti. E szabályból az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a szabadult (szabad lábon lévő) személyre vonatkozóan a bv.-intézet határozatot már nem hozhat, a rendelet hatálya rá nem terjed ki, a fogvatartott szabadulását követően igényét minden esetben, az általános szabályok szerint közvetlenül a bíróság előtt érvényesítheti. Amennyiben ugyanis a bv. intézet arra a személyre nézve sem hozhat határozatot, aki már az igényét bejelentette, de szabadult, nyilvánvalóan nem bírálhatja el annak az igényét, aki csak a szabadulása után, már nem fogvatartottként érvényesíti azt (BDT2018. 3942.). Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nem volt indok.

Az elsőfokú bíróság nem tévedett akkor sem, amikor a per érdemében úgy foglalt állást, hogy az alperes felróható módon okozta a felperes kárát. Az alperes fellebbezésben kifejtett álláspontjával szemben a 2013. február 11-i visszaszállítás alkalmával nem a felperesnek kellett jeleznie az alperes felé, hogy egészségügyi okból mentesítve lenne a terhelés alól. Éppen ellenkezőleg, a bv. központi kórház zárójelentése az alperes előtt ismert volt, és annak alapján az alperes felelőssége volt, hogy az ott elrendelt 6 hetes betegállománynak megfelelően a felperest a fokozott fizikai terhelés alól

mentesítse. Az alperes ennek a követelménynek nem tett eleget, nem gondoskodott arról, hogy ne a felperes cipelje a 40-45 kg súlyú málháját. Az alperes fellebbezési állításával szemben a perben feltárt adatok annak megállapítására is alapot adnak, hogy a felperes egészségkárosodása, hegssérve az előzőekben körülírt alperesi mulasztással okozati összefüggésben következett be. Az okozati összefüggés fennállásához ugyanis a felperesnek nem azt kellett bizonyítania, hogy hegssérve kialakulásának kizárólagos és közvetlen oka az alperes mulasztása volt, hanem azt, hogy a sérvesedés a fogvatartása alatt következett be. A kialakult bírói gyakorlat szerint [EBH2009. 1956.] e körben vizsgálni kell az egészségkárosodás pontos okát, és amennyiben az nem állapítható meg, fel kell tárni a lehetséges, valószínűsíthető okokat, amelyek az alperes tevékenységéhez kapcsolódnak. Amennyiben a bizonyítás eredménye alapján megállapítható, hogy a valószínűsíthető okok között az is szerepel, hogy a felperes hegssérvét a 2013. január 30-ai műtétet követő túl korai terhelés is okozhatta, az ebben a tekintetben következetes bírói gyakorlat szerint az alperesnek kell bizonyítania a kimentés körében, hogy a lehetséges ok tekintetében gondosan járt el, illetőleg a károsodás a gondos eljárása mellett is bekövetkezett volna, azaz mulasztása nem áll okozati összefüggésben a bekövetkezett kárral. Kétségtelen, hogy a károkozónak nem minden felmerült mulasztás, hiba miatt kell magát a kárfelelősség alól kimentenie, csak az alól, ami a kár okozója volt, azonban amennyiben a büntetés-végrehajtási tevékenységgel összefüggő kiváltó ok lehetséges és nem zárható ki, akkor az alperes kimentése kerül előtérbe, vagyis az előzőekben már kifejtettek szerint bizonyítania kell, hogy a lehetséges ok tekintetében gondosan járt el, illetőleg a károsodás a gondos eljárása mellett is bekövetkezhett volna. Az alperes fellebbezésben elfoglalt álláspontjával szemben ezért nem annak volt jelentősége a perben, hogy a felperes egészségkárosodását a felperes alkata, illetőleg nem szakszerű sebészeti ellátás is okozhatta, hanem annak, hogy a lehetséges okok között az alperes tevékenységéhez kapcsolható 2013. február 11-ei túl korai fizikai terhelés is szerepelt, amellyel összefüggésben az alperes nem bizonyította, hogy a 2013. február 11-ei visszafogadás során alkalmazottja az elvárható gondosságot tanúsította, és kizárható, hogy a felperes 40-45 kg súlyú málhájának cipelése szerepet játszott a hegssérv kialakulásában. Az alperes tehát a felróhatóság körében vizsgálandó okozatosság kizártságát nem tudta bizonyítani, így nem mentesülhet a kártérítő felelősség alól, ezért köteles megtéríteni a felperesnek azokat a kárait, amelyeket egészségkárosodása miatt szenvedett el.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság a felperest megillető vagyoni, illetőleg nem vagyoni kártérítés indokoltsága, illetőleg mértékének meghatározása során sem. Az alperes fellebbezési érvelésével szemben a perben beszerzett, ebben a tekintetben is aggálymentes igazságügyi szakértői vélemény alátámasztotta, hogy a felperesnek az alperes mulasztása folytán szükségessé vált második műtétet követő 1 hónapban élelemfeljavításra volt szüksége, 2-3 hétig fájdalomcsillapítókat kellett szednie, hegoldó krémeket kellett használnia. A második műtétet követő időszakban 2 hónapig napi 2 óra időtartamban részleges gondozásra, 6 hétig - a nehéz munkák tekintetében további 1 hónapra - háztartási, házkörűli kisegítésre, 6 hétre gépkocsi és segítő igénybevételére szorult. Az alperes alaptalanul kifogásolta a gondozó, kisegítő igénybevételének tényét azon az alapon, hogy e tevékenységeket a felperes élettársa látta el. A gondozás, háztartási, ház körűli kisegítés, illetőleg közlekedési kíséret többletköltsége átháríthatóságának jogalapja megállapításánál következetes ugyanis a bírói gyakorlat abban, hogy a károkozó köteles viselni a beteg érdekében végzett olyan tevékenységek ellenértékét, amelyet az adott esetben a hozzátartozók ingyenesen nyújtanak, ugyanis ez a körülmény nem jelentheti azt, hogy e körben a károkozó mentesíthető a kártérítési kötelezettség alól. A károkozó felelőssége nem csökken azáltal, hogy e tevékenységeket részben vagy egészben a kárkötelmen kívül álló személy a károsult számára szíveességből teljesíti. A régi Ptk. 355. § (1) bekezdése a kárért felelős személy kötelezettségévé teszi az eredeti állapot helyreállítását, ha pedig az nem lehetséges vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, a károsult vagyoni és nem vagyoni kárainak a megtérítését követelheti. A Kúria által irányított joggyakorlat szerint: ha a károkozó

bármely okból nem tesz eleget a károsodás bekövetkezésekor a kártérítési kötelezettségének, késedelme őt akkor sem mentesíti e kötelezettsége teljesítése alól, ha azt vele jogviszonyban nem álló személyek a károsult számára ingyenesen megelőlegezték. A kárpótlás harmadik személyek általi megelőlegezésének a ténye nem teremt kötelmet a károkozó és a harmadik személy között, következésképp a károkozónak ilyen esetben nem az általában bárkinek okozott károkért kell helytállnia, és a károkat nem az érintett harmadik személyeknek kell megtérítenie. A harmadik személyek által a károsultnak nyújtott segítség kívül áll a károkozó kárfelelősségének a beállításán és annak mértékén is, nincs jelentősége a kárkötelemben. Az abból fakadó jogvitát úgy kell elbírálni, mintha ezekre az ingyenes segítségnyújtásokra sor sem került volna, mert a károkozó felelőssége az okozott kár erejéig fennáll mindaddig, amíg az abból fakadó kötelezettségét ő vagy kifejezetten e kötelezettség teljesítését helyette vállaló, illetőleg valamilyen (pl. szerződés) jogviszony alapján helyette köteles személy nem teljesíti (Kúria Pfv.III.22.383/2016/5. számú ítélet).

A vagyoni kárigényeket a felperes visszafogott mértékben terjesztette elő, és ennél fogva azokat az elsőfokú bíróság sem ítélte meg eltúlzott mértékben. Nem kifogásolható alappal a 15.000 forint összegű közlekedési többletköltség sem, ugyanis abban nem kizárólag a benzinköltség, hanem a felperest szükségszerűen elkísérő közlekedési kisegítő humán erő ráfordításának költsége is tükröződik. Ahogy a közismert árakra figyelemmel nem tehető vitássá megalapozottan a szakértői véleménnyel is alátámasztott 20.000 forint összegű gyógyszerköltség sem, különös tekintettel arra, hogy az alperes semmilyen konkrét okát nem adta annak, hogy ezen a címen miért éppen 3.000 forint költsége merült fel a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság azt is részletesen kifejtette, hogy milyen szempontok figyelembevételével határozta meg a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét. Az elszenvedett nem vagyoni sérelmek - a második műtét elszenvedése, a második műtétet követően visszamaradt heg okozta esztétikai károsodás, a fiatalon elszenvedett 5%-os mértékű baleseti munkaképesség-csökkenés, a második műtétet követő lábadozási időszakban az életminőség hátrányos megváltozása - teljes körű számbavételével és azok súlyosságának helytálló értékelésével állapította meg az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét, amely tükrözi a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint arányosságot mutat a hasonló ügyekben megítélt nem vagyoni kártérítések összegével. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a nem vagyoni kártérítés alperes által kért 100 forintra történő leszállítására nem látott indokot.

Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes a sikertelen fellebbezése következményeként köteles a másodfokú eljárásban is irányadó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes részére, a jogi képviselete ellátásával összefüggésben felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

Az Itv. 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket az alperes illetékmentességére [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont] tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2019. december 11.

. Sághy Mária s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró